

Список літератури

1. Байденко, В. И. Болонский процесс: нарастающая динамика и многообразие [Текст] / В. И. Байденко. – М. : Изд-во РНУ, 2002. – С. 315–322.
2. Научная и инновационная деятельность в Украине [Текст] : стат. сб. – К. : Госкомстат, 2008. – 340 с.
3. О научной и научно-технической деятельности [Электронный ресурс] : Закон Украины от 13.12.91 № 1978-12. – Режим доступа : <http://www.rada.gov.ua>.

О.С. Квачан, ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ЗМІНА МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ

Вдосконалення процесу підготовки висококваліфікованих спеціалістів в умовах розвитку сучасної системи освіти поряд з іншим потребує розвитку системи мотивації студентів до навчання. Специфіка мотивації процесу навчання у вищій школі є ще не достатньо вивченим питанням, особливо на даний момент – при переході до Болонської системи навчання.

У побудові та еволюції особової мотивації як “системи зіставлення особою зовнішніх та внутрішніх факторів поведінки, який визначає виникнення, спрямованість та способи здійснення конкретних форм діяльності” значну роль повинна відігравати система вищої освіти загалом та конкретний заклад під час навчання.

Сучасний український абітурієнт, а іноді й студент є не підготовленим до самостійної побудови системи самомотивації до навчання.

Мотиви до отримання вищої освіти можна умовно класифікувати так (рис. 1).

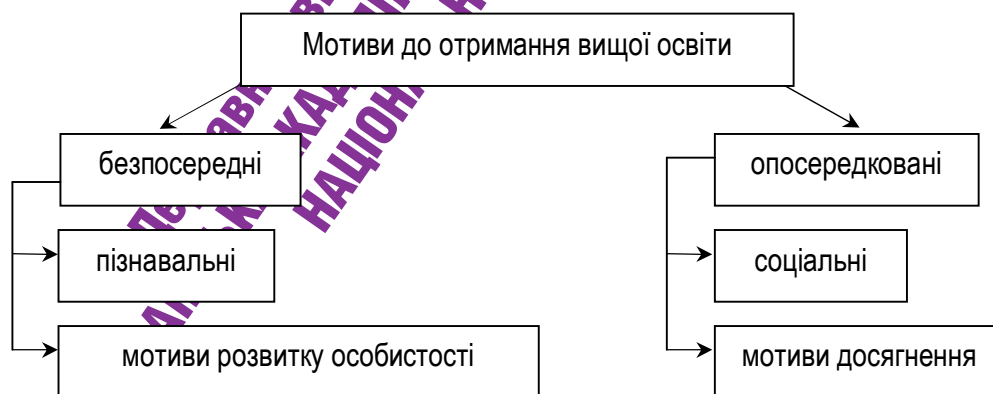
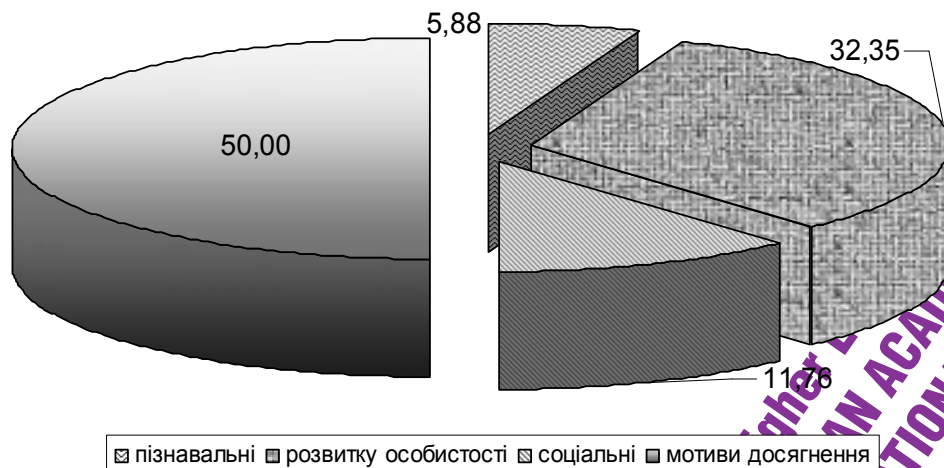

Рис. 1. Класифікація мотивації навчання студентів

В Академії було проведено анонімне анкетування 100 студентів 4 курсу економічних спеціальностей (40 %), результати цього дослідження свідчать, що за ступенем актуальності останнім часом мотиви до отримання вищої освіти можна ранжувати так (рис. 2).

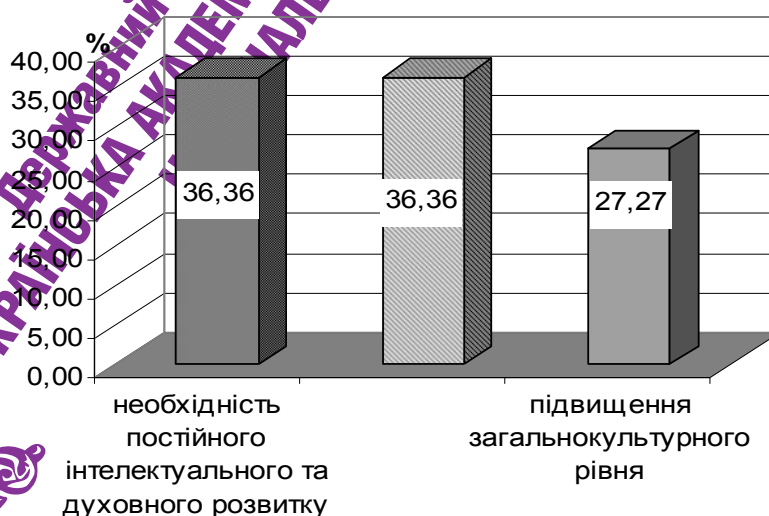

Рис. 2. Структура мотивації навчання в академії студентів економічних спеціальностей 4 курсу

Таким чином, превалюючою мотивацією до навчання у студентів старших курсів є вже мотиви досягнення (50 %) і розвитку особистості (33 %).

Якщо порівняти отримані результати з результатами досліджень, що були проведені у 2005 році доктором соціологічних наук Р.К. Малінаускасом [2], то можна зробити загальний висновок, що зі вступом у Болонську систему навчання, світогляд та орієнтації студентів змістилися у бік прагматичних міркувань щодо цілей навчання – краща підготовка до професійної діяльності та отримання високооплачуваної роботи. Ці мотиви у групі мотивів досягнення складають відповідно 52 і 48 %.

У групі мотивів розвитку особистості (32,35 %) пріоритети розподілилися так (рис. 3).

Рис. 3. Градація мотивів розвитку особистості студентів економічних спеціальностей 4 курсу ДВНЗ “УАБС НБУ”

Отже студентський прошарок зацікавлений у розширенні кругозору та ерудиції і усвідомлює необхідність постійного інтелектуального та духовного розвитку.

Третє місце серед мотивів до навчання займають соціальні мотиви (11,76 %) серед яких: визнання необхідності вищої освіти (33 %), соціальна ідентифікація і положення у соціальному прошарку (по 24 %), бажання стати повноцінним членом суспільства (12 %) і визнання престижу вищої освіти лише 7 %.

Пізнавальні мотиви (самоорієнтація на навчання, самонавчання, спрямованість до творчої та дослідницької роботи) займають лише четверте місце у рейтингу мотивів – 6 %.

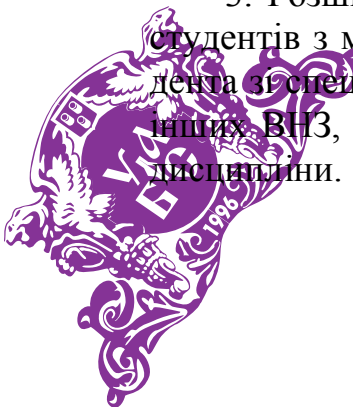
Виходячи з результатів проведеного дослідження, вдосконалення системи мотивації на рівні вищого навчального закладу може будуватися на таких засадах:

1. При побудові навчальних планів необхідно використовувати особистісно-орієнтований підхід до студента та організувати його самостійну та індивідуальну навчальну діяльність (форми, методи, методики, технологій навчання у вищій освіті, які спрямовані на результати навчання (зовнішньо-орієнтовані) та студенто-орієнтовані (в центрі яких знаходиться студент). За можливості, першу лекцію присвячувати важливості предмета у майбутній трудовій діяльності з наведенням практичних прикладів.

2. Активно використовувати у навчальному процесі розвивальні технології професійної освіти та технології саморегульованого навчання:

- когнітивно-орієнтовані технології: діалогічні методи навчання, семінари-дискусії, проблемне навчання, когнітивне консультування, когнітивні карти, інструментально-логічний тренінг, тренінг рефлексії тощо;
- діяльнісно-орієнтовані технології: метод проектів і направляючих тестів, контекстне навчання, організаційно-діяльнісні ігри, комплексні дидактичні завдання, технологічні карти, імітаційно-ігрове моделювання технологічних процесів тощо;
- особистісно-орієнтовані технології: інтерактивні та імітаційні ігри, тренінги розвитку, розвивальна психодіагностика.

3. Розширення спектру дисциплін, що викладаються за вибором студентів з метою надання можливості формування спеціалізації студента зі специфічним спектром знань та вмінь і залучення студентів з інших ВНЗ, зацікавлених у отриманні знань з саме цієї, специфічної дисципліни.

4. Постійна співпраця викладачів-науковців зі спеціальних дисциплін з високопрофесійними практиками з певного навчального предмету, залучення їх досвіду до практичних і семінарських занять. Співпраця з випускниками ВНЗ, що можуть надати об'єктивну оцінку про практичність отриманих знань та використання їх побажань для покращення навчального процесу.

5. Обов'язкове введення виховання у студентів психологічної впевненості у своїх силах та якості знань, вмінь та навичок, що отримуються на заняттях. Надання психологічної підтримки студентам з інших регіонів.

6. Співпраця зі студентським колективом викладача – зворотній зв'язок шляхом анонімного тестування на початку вивчення дисципліни (з можливістю корегування питань, що розглядаються) та по закінченню вивчення (з метою подальшого вдосконалення курсу). Співпраця зі студентським самоврядуванням на рівні ВНЗ – виявлення недоліків та дослідження “передового” досвіду внутрішньо та інших ВНЗ.

7. Створення та розтлумачення студентам прозорої системи комплексного оцінювання їх знань, що більш об'єктивно дозволить відобразити їх успіхи. Одним із заходів може бути зменшення кількості балів, що відводяться для оцінки екзамену – як стимул праці протягом семестру.

Список літератури

1. Алексеевский, В. С. Мотивация и самомотивация до навчання [Електронний ресурс] / В. С. Алексеевский. – Режим доступу : <http://www.dreamcity.com.ua/doc/10/1/158/>.
2. Малинаускас, Р. К. Мотивация студентов разных периодов обучения [Текст] / Р. К. Малинаускас // Социологические исследования. – 2005. – № 3. – С. 134–138.

*Н.В. Кириллова, д-р экон. наук, проф.,
ВПО “Финансовый университет при Правительстве РФ”,
г. Москва, Российская Федерация*

ПОДГОТОВКА МАГИСТРОВ ПО СТРАХОВОМУ БИЗНЕСУ В ФИНАНСОВОМ УНИВЕРСИТЕТЕ ПРИ ПРАВИТЕЛЬСТВЕ РФ

Магистратура Финакадемии открыта в 1994 г., с 2006 г. функционирует факультет магистерской подготовки, где обучаются граждане России, стран СНГ и других зарубежных государств. За это время подготовлено более 700 магистров экономики. Многие выпускники получили дипломы с отличием.

